

پشت صحنه مراسم ۱۴ خرداد و حوادث تلخ آن

گزارش رسمی محمدعلی انصاری دبیر ستاد مرکزی بزرگداشت امام خمینی (س)
خطاب به حجت الاسلام والمسلمین سیدحسن خمینی

حجت الاسلام والمسلمین محمدعلی انصاری از اعضای دفتر حضرت امام به عنوان دبیر ستاد مرکزی بزرگداشت امام خمینی طی نامه‌ای به تولیت آستان امام، سیر چگونگی تصمیمات مربوط به برنامه‌های مراسم ۱۴ خرداد در حرم امام، و اجمالی از تنگناها و مسائل پشت صحنه این مراسم و نکاتی ناگفته از حوادث پدید آمده در حین برنامه را رسماً گزارش نموده است. با توجه به وسعت یافتن گمانه‌زنیها و بیان اطلاعات خلاف واقع از حوادث این روز بصورت گسترده به نقل از منابع غیررسمی در سایتها و رسانه‌ها، ستاد بزرگداشت امام خمینی انتشار عین این گزارش را جهت آگاهی مسئولین محترم نظام و مردم شریف مفید و ضروری می‌داند.

روابط عمومی ستاد مرکزی بزرگداشت امام خمینی (س) ۱۳۸۹/۳/۱۸

بسمه تعالی

خدمت سرور گرامی حضرت حجت الاسلام والمسلمین آقای حاج سید حسن خمینی دامت برکاته
با سلام و تحیت؛

از زمان رحلت جانسوز حضرت امام تاکنون، بیست و یک مراسم سالگرد و بزرگداشت آن حضرت در چهاردهم خرداد و در حرم مطهر برگزار شده است، به استثنای سالگرد هشتاد و هشت و امسال. در ۱۹ سال قبل با پایان سخنرانی مقام معظم رهبری و عزیمت زائران محترم از حرم مطهر به اوطان، ملاحظه توفیق برگزاری بدون حادثه این مراسم عظیم، خستگی شبانه‌روزی ماهها تلاش

بی‌وقفه دست‌اندرکاران ستاد بزرگداشت را به رضایتمندی و شکرگزاری و تبریک مبدل می‌ساخت. حقیر نیز که مسئولیت سنگین ستاد مراسم را عهده‌دار بودم انشاءالله کمتر از سایر عزیزان دغدغه نداشتم در اولین فرصتی که گزارش توفیق برگزاری مراسم را خدمت جنابعالی و بیت شریف امام تقدیم می‌کردم از اینکه یکبار دیگر افتخار خدمتگزاری به نظام و امام و زائرین امام را یافتم خدای را شاکر و با رضایتمندی، آثار و فشارهای روحی ناشی از دغدغه‌ها و سنگینی مسئولیت را که تا ماهها بعد از مراسم رهایم نمی‌ساخت، تحمل می‌کردم.

سال گذشته مراسم سالگرد امام به گونه‌ای برگزار شد که تلخیها و بعضاً اسائه ادبها در آن به بهانه تقارن رقابت انتخابات با سالگرد امام تا اندازه‌ای توجیه پذیر می‌نمود. اما در پایان مراسم امسال نه تنها شادی در چهره هیچکدام از همکاران ما نبود بلکه تلاش می‌شد که با یکدیگر مواجه نشوند. من برای اولین بار با اینکه خدمت به امام و زائرین امام را بر هر چیز دیگر ترجیح می‌دهم، آرزو کردم ای کاش مسئولیت مراسم با من نبود که ما شاهد آن باشیم که در محضر امام و زائران شریفش و در جلوی دیدگان مسئولین محترم نظام و هزاران شخصیت محترم سیاسی و روحانی و لشکری و کشوری و صدها تن از اندیشه‌مندان و میهمانان خارجی شرکت‌کننده بیش از چهل کشور و آن هم در صف نماز جمعه در حالی که قریب به اتفاق اعضای بیت شریف امام در مراسم حضور داشتند با جنابعالی که یادگار امام و نماد شایسته بیت امام هستید آن‌گونه برخورد شود و عرق شرم را بر پیشانی انسان منصف سرازیر نماید. گرچه جنابعالی در پایان مراسم مرا دلداری دادید و به دیگران هم فرمودید که قضیه مهمی نیست و اینگونه مسائل را باید تحمل کرد، اما اجازه دهید که من برای آگاهی بیشتر ملت شریف ایران و اعضای بیت امام و برای رفع شبهاتی که به سرعت بعد از این حادثه توسط برخی محافل دامن زده می‌شود، مسائل قبل و حوادث پشت صحنه تریبون را بازگو کنم و خدا می‌داند که امسال با تمام وجود آن هم به تأسی از فرمان خداوند و انبیاء و ائمه هدی علیهم‌السلام و پیروی از امام تلاش نمودم که مراسم امسال، مراسم وحدت و همدلی باشد و آرزو داشتم چهاردهم خرداد نقطه عطفی برای دوری از کدورتها و اختلافها و جدایی‌ها گردد و همه دست‌اندرکاران ستاد می‌دانند که در هیچ جلسه‌ای نبود که به اعضای

کمیته‌های فرهنگی، امنیتی و اجرایی به این مسئله مهم تاکید نکنم. لذا با اصرار اینجانب موضوع وحدت به عنوان محور کارهای فرهنگی و تبلیغاتی قرار گرفت. ولی با کمال تأسف از آغاز سال جدید و شاید در آخر سال گذشته زمزمه‌هایی شروع شد که ستاد بزرگداشت نمی‌خواهد مراسم امام را برگزار نماید و حتی در هفته اول تعطیلات نوروز که مقام معظم رهبری به مشهد مشرف بودند طی تماسی که با جناب آقای وحید برای تبریک عید داشتم ایشان نیز از برنامه‌های ستاد سؤال کردند. به ایشان گفتم کارهای مقدماتی ستاد قبل از عید شروع شده است و ما با قوت کارها را دنبال می‌کنیم و اصلاً نگرانی نداریم. و از ایشان درخواست نمودم که در اولین فرصت مراجعت پس از تعطیلات، جلسه‌ حضور برای مرور مباحث کلان سالگرد داشته باشیم. و این در حالی بود که بخشی از کارها که زمان بیشتری نیاز داشت از قبیل احداث سایبان، تهیه برخی از اقلام مانند مواد غذایی برای زائران شهرستانی و احداث پارکینگ، بدون در اختیار داشتن بودجه و فقط با تعهد و اعتبار آغاز شد و لازم به ذکر است که تاکنون دو برابر سقف بودجه مصوب برای مراسم امسال هزینه و تعهد داشته‌ایم. بعد از تعطیلات تماس‌های اینجانب با مسئولین نیروی مقاومت بسیج و سایر نهادهای عضو ستاد برای هماهنگی جلسات و تعیین خطوط اصلی و سیاستهای فرهنگی و اجرایی و امنیتی مراسم در سطوح بالا پیگیری و ادامه داشت. در کنار این تماسها و تلاش به دلیل این که یقین داشتم مراسم امسال بسیار حساس و پردغدغه است اصرارم بر این بود که مسائل را با دفتر مقام معظم رهبری هماهنگ نمایم. چند نوبت و از طرق مختلف و تماس‌های تلفنی، مسئولین عزیز دفتر از کم و کیف مراسم سؤال فرمودند که به آنان اطمینان دادم آمادگی ستاد برای برگزاری مراسم بهتر از گذشته فراهم است. اما درخواست نمودم که با توجه به دغدغه‌ها قبل از اینکه جلسات عمومی ستاد برگزار شود، ما مسائل کلان مراسم را مرور و هماهنگ کنیم تا در شرایط حساس کنونی برای مراسمی بدان حد مهم تصمیمی فردی و یا محدود به ستاد گرفته نشود حضرت‌تعالی نیز چندین نوبت بر همین سیاست تأکید فرمودید. سرانجام روز سه شنبه ۳۱ فروردین آقای وحید و تنی چند از اعضاء دفتر مقام معظم رهبری در جلسه کمیته طرح و برنامه ستاد بزرگداشت در جماران شرکت فرمودند. در ابتدا ضمن تشکر ویژه

از این که ایشان در جلسات رسمی ستاد برای مراسم سالگرد شرکت کرده‌اند، اظهار داشتیم حضور ایشان دلیل بر اهمیت مراسم امسال است. در این جلسه سه موضوع مهم را مطرح کردم که عبارتند از تعیین وحدت به عنوان شعار و رویکرد اصلی مراسم، برگزاری تنها یک مراسم رسمی بزرگداشت امام و نماز جمعه، و صرف نظر کردن از برنامه دعای کمیل و ندبه در حرم و سخنرانی‌های شب چهاردهم و پانزدهم به دلیل عملیات عمرانی و آماده نبودن فضای داخلی حرم برای جمعیت زیاد. پیشنهاد کردم برای اینکه لغو مراسم شبهای حرم شائبه سیاسی کاری در اذهان جامعه به وجود نیارد بهتر است قبل از نماز جمعه، دو سخنران دیگر - یکی ریاست جمهوری و دیگری جنابعالی - داشته باشیم.

پیرو این مقدمه جناب آقای وحید نیز بر اهمیت مراسم تأکید و علاوه بر ذکر نکات حائز اهمیت در راستای برگزاری مطلوب مراسم، اظهار لطف مقام معظم رهبری نسبت به اینجانب و موافقت کلی با پیشنهادات مذکور را بیان داشتند. جلسه رسمی با ارائه نظرات دوستان و جمع بندی حقیر بر مبانی محورهایی که عرض کردم، پایان یافت و بعد از آن بیش از یک ساعت جلسه و گفتگوی خصوصی بنده و آقای وحید به طول انجامید و چند نکته را یاد آور شدم: اولاً تأکید کردم که هر کس گزارشی مبنی بر تصمیم ما و ستاد برای برگزاری نکردن مراسم داده است، یا غرضی داشته یا اشتباه کرده است و ما شهادت آن را داریم که در صورت ضرورت به صراحت اعلام کنیم که نمی‌توانیم مراسم را برگزار کنیم. اما بنای ما بر این است که مراسم قوی‌تر از گذشته برگزار گردد. دوم اینکه در شرایط کنونی و جریانات پس از انتخابات - که در واقع باید گفت پیش‌درآمد آن از مناظره شب چهاردهم خرداد کلید خورد و متأسفانه تاکنون ادامه دارد - سیاست ما بر این است که به گونه‌ای عمل کنیم که مراسم امام نه تنها تشدید کننده شرایط موجود نباشد بلکه از این فرصت برای کاهش التهابات جامعه استفاده شود از او خواستیم که شما انتظارات خود را از ستاد بیان نمایید. سوم: مجدداً تأکید کردم که با توجه به اینکه مراسم شب‌های حرم تعطیل است و تنها نکته‌ای که ممکن است باعث جنجال‌آفرینی گردد القای غلط این معنی است که علت تعطیلی مراسم شب‌ها، لغو سخنرانی ریاست جمهوری است. لذا پیشنهاد ما این است که

آقای رئیس‌جمهور یکی از دو سخنران روز چهاردهم خرداد به همراه یادگار امام باشد. در حالی که به لحاظ اجتناب‌ناپذیر بودن لغو مراسم شبانه حرم و طبق روال مراسم سالهای قبل که در مراسم روز ۱۴ خرداد فقط سخنان آقای حاج حسن آقا و مقام معظم رهبری بود می‌توانستیم سخنران دیگری نداشته باشیم. نکته چهارم و مهم دیگر که عرض کردم اینکه یادگار امام در طول سنوات گذشته سخنران قبل از بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی بودند اما با توجه به حساسیت شرایط کشور آقای حاج سید حسن آقایی خمینی نه تنها اصرار به سخنرانی ندارند بلکه تمایل به عدم سخنرانی دارند ولی در صورتی که سخنرانی نکردن ایشان به هر دلیلی حمل بر جهات سیاسی و منشأ اختلاف و برداشت سوء می‌شود و شما تأکید بر سخنرانی ایشان دارید باید فکر جدی بشود زیرا ما نگران حادثه آفرینی و اخلال افراد در برنامه ایشان هستیم. ایشان پس از تحلیلی از شرایط و جریان‌های سیاسی کشور بر سه نکته تأکید کردند:

اول اینکه افراد خاصی (که ایشان نام بردند) نباید تحت هیچ شرایطی در مراسم حضور یابند و افراد دیگری را نیز ذکر نمودند که نباید دعوت شوند ولی حضور آنان در میان مردم منطقی است. استدلال ایشان این بود که حضور بعضی از افراد در مراسم موجب بی‌نظمی و اخلال می‌شود. دوم اینکه با توجه به شرایط حرم تعطیلی برنامه شب‌ها بلامانع ولی مراسم بزرگداشت و نماز جمعه باید یکی باشد. همه باید متمرکز برای برگزاری یک مراسم با شکوه باشیم و تأکید خاصی در مورد سخنرانی و یا لغو سخنرانی آقای رئیس‌جمهور در مراسم چهاردهم خرداد نداشتند. سوم در مورد سخنرانی جناب‌عالی اظهار داشتند این برنامه طبق روال گذشته باید انجام شود و شرایط امسال با سال گذشته فرق دارد و ما بر اوضاع مسلط هستیم. قرار بر این شد که در ادامه کار نیز جلسات و تماسها ادامه یابد.

بدین ترتیب ستاد با جدیت وارد صحنه شد دستگاه‌های مختلف اجرایی، عملیاتی، امنیتی و فرهنگی پای کار آمدند و من در تمامی جلسات ستاد بر اهمیت و متفاوت بودن مراسم امسال و محور قرار دادن شعار وحدت تأکید داشتم و بر اساس برنامه‌ریزی قرار بر این شد مراسم در ساعت ده و نیم صبح با تلاوت قرآن کریم و عزاداری شروع، ساعت یازده تا یازده و نیم سخنرانی ریاست

جمهوری، از ساعت یازده و نیم تا دوازده عزاداری و از ساعت دوازده تا دوازده و بیست و پنج دقیقه سخنرانی جنابعالی، سپس خطبه‌ها و نماز جمعه به امامت حضرت آیت‌الله خامنه‌ای برگزار شود. یادآور می‌شود نماینده ستاد نماز جمعه تهران نیز عضو ستاد بزرگداشت بوده و در جریان امور قرار داشت.

به روال همه ساله طی نامه‌ای از ریاست محترم جمهور درخواست نمودم که نماینده ویژه خود و دولت را به ستاد معرفی فرمایند که پاسخ این درخواست با تأخیر انجام شد و ابتدا شفاهی سپس در تاریخ سوم خرداد هشتاد و نه جناب آقای اسفندیار رحیم مشایی ریاست محترم دفتر رئیس جمهوری طی نامه‌ای خطاب به اینجانب جناب آقای نجار وزیر محترم کشور را به عنوان نماینده ویژه رئیس جمهوری به ستاد معرفی فرمودند. اینجانب جلسه ستاد را سریعاً در حرم با حضور ایشان تشکیل دادیم و گروه‌های مختلف گزارشات لازم را ارائه دادند و انصاف اینست که جناب آقای نجار قبل از مسئولیت نمایندگی ویژه دولت در ستاد، از جایگاه وزارت کشور دستورات لازم را به استانداران و کمیته امنیت صادر کرده بودند و با توجه به مسئولیت جدید، همت ایشان مضاعف و با تمام قدرت وارد صحنه شدند. چند تن از معاونین عمرانی، امنیتی، اجتماعی، حوادث غیرمترقبه وزارت کشور را مأمور هماهنگی برنامه‌ریزی نمودند. چندین نوبت نیز به جنابعالی گزارش دادم که همه کارهای اجرایی و امنیتی و فرهنگی در مسیر خوبی جریان دارد و نگرانی نیست.

در طول بیست سال گذشته روال بر این بود که مسائل و برنامه کلان مراسم را اینجانب در مصاحبه مطبوعاتی اعلام کنم و پس از آن معاونین و رؤسای کمیته‌ها برنامه را به اطلاع مردم برسانند. ستاد خبری و روابط عمومی ستاد مرکزی نیز در زمان مقرر شروع به کار کرده بود. جلسه مفصلی هم با آقای عاطفی نماینده محترم جناب آقای مهندس ضرغامی (ریاست سازمان صدا و سیما) در جماران داشتیم و مقرر گردید اعلان برنامه‌ها با مصاحبه مطبوعاتی اینجانب آغاز شود. متأسفانه مصاحبه مطبوعاتی بعضی از عزیزان پرتلاش ستاد بزرگداشت که تحت عنوان قرارگاه شهید فهمیده دو سه روز قبل از مصاحبه اینجانب به گونه‌ای در رسانه‌ها مطرح شد که همه

مسئولیت‌های مراسم و تشکیل کارگروه‌ها به سازمان یا ارگان دیگری غیر از ستاد بزرگداشت امام(س) محول شده است! و مهم‌تر این که ساعت شروع مراسم یازده صبح اعلام گردید. البته اینجانب در صداقت آن برادر عزیز شکی ندارم. به دوستان اعلام نمودم این موضوع از روی غفلت به وجود آمده است. تا اینکه روز سه شنبه ۴ خرداد مصاحبه مطبوعاتی با حضور خبرنگاران و رسانه ملی انجام دادم و تفصیل مباحث فرهنگی، امنیتی و اجرایی بیان شد. و جناب آقای ضرغامی با اظهار تعجب از بعضی مصاحبه‌های دیگران بر اینکه محور اطلاع‌رسانی مراسم با ستاد بزرگداشت و اینجانب است تاکید داشت و لذا از ساعت نوزده تا پایان اخبار شامگاهی و در بعضی از شبکه‌ها با صدای اینجانب کلیات برنامه مراسم روز چهاردهم خرداد خصوصاً اعلان شروع مراسم: ساعت ده و سی دقیقه صبح پس از قرآن و عزاداری سخنرانی ریاست جمهوری و پس از برنامه عزاداری مجدد، سخنرانی جناب‌عالی و پس از آن خطبه‌های رهبر معظم انقلاب و اقامه نماز جمعه بارها پخش و اطلاع‌رسانی گردید. علاوه بر آن نیز بعضی از شبکه‌ها به طور جداگانه مصاحبه داشتند و شب چهاردهم خرداد نیز اینجانب به عنوان دبیر ستاد بزرگداشت در خبر سراسری ساعت ۲۱ برنامه مراسم را اعلام نمودم و علاوه بر همه اینها طی یک هفته در تمامی اطلاعیه‌های رسمی ستاد که در صفحه اول روزنامه‌ها به چاپ رسید دقیقاً برنامه‌ها اعلام گردید. به جز امسال اصلاً سابقه نداشته است که هیچ مسئولی پیرامون برنامه رسمی مراسم حرم جز برنامه اعلام شده ستاد، خبر دیگری منتشر نماید و هیچ یک از دستگاه‌ها و حتی شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی خارج از برنامه‌های اطلاعیه ستاد، اطلاعیه نمی‌دادند. در یکی از جلسات اصلی ستاد که با حضور وزیر محترم کشور برگزار گردید دو نکته قابل تأمل پیش آمد اول اینکه بعضی از عزیزان، سخنران اصلی قبل از خطبه را ریاست جمهور و سخنرانی جناب‌عالی را به عنوان خیرمقدم آن هم با نام سید حسن مصطفوی یاد کردند. و جناب آقای افشار نیز به عنوان معاون کمیته فرهنگی و اطلاع‌رسانی مسائلی بیان داشتند در حالیکه معاونت فرهنگی ستاد در جلسه حضور داشتند و گزارش جامعی از برنامه‌های مختلف تبلیغی و فرهنگی ستاد ارائه نمودند که به ناچار اینجانب تذکر دادم که باید وحدت رویه در اطلاع‌رسانی به مردم حفظ شود. در آن جلسه مطلع

شدیم یک کمیته تحت عنوان فرهنگی و اطلاع‌رسانی جدید خارج از مجموعه ستاد مرکزی مراسم شکل گرفته است! متعاقب این جلسه متأسفانه رئیس ستاد نماز جمعه تهران مصاحبه‌ای با این مضمون انجام دادند که نماز جمعه به امامت رهبر معظم انقلاب و خیر مقدم توسط سید حسن مصطفوی خمینی و سخنرانی قبل از خطبه‌ها رئیس‌جمهور خواهد بود. با اینکه در جلسه حضوری به ایشان اعتراض نمودم و درخواست شد که ستاد نماز جمعه بگونه‌ای موضوع را اصلاح نمایند ولی پیامک‌های ارسالی ستاد نماز جمعه تکرار همان مصاحبه بود. و تنها دلیل این مطلب را حفظ شأن ریاست جمهوری و رسوم دیپلماسی می‌دانستند و مسایل و گفتگوهای زیاد انجام شد که از بیان آنها صرف نظر می‌کنم. شایان ذکر است از دیدار روز سه شنبه ۸۹/۱/۳۱ تا روز ۱۴ خرداد با جناب آقای وحید- علی‌رغم تأکید در جلسه قبلی مبنی تداوم هماهنگی‌ها و تماس‌ها - توفیق جلسه مشترک و تماس با ایشان را نیافتیم و بهر دلیلی که قطعاً مصلحت بوده است از هماهنگی بیشتر و انتقال بعضی دغدغه‌ها محروم گردیدیم. ستاد بزرگداشت از روز ۸۹/۳/۸ توزیع کارت دعوت از میهمانان را آغاز نمود و برای اطلاع و هماهنگی در محل دفتر مقام معظم رهبری با حضور برخی مسئولین دفتر، سیاست توزیع کارت‌ها و نحوه صدور کارت برای افراد حقیقی و حقوقی ارائه شد و دوستان دفتر از برنامه‌ریزی و نظم و دقت و دسته‌بندی گیرندگان کارت‌ها متعجب و اعلام خرسندی نمودند. و جنابعالی بهتر می‌دانید که کارت ملاقات با کد خاص بگونه‌ای در سیستم کامپیوتر پیاده و تحویل گیرندگان می‌شود که هر کدام از آنها قابل پیگیری است. ضمناً لازم به ذکر است که در برنامه مصوب کمیته امنیت و ترافیک مسئولیت امنیت حلقه‌های اول و دوم با سپاه و حلقه سوم با نیروی انتظامی است و راهنمایی و انتظامات داخلی مراسم و تنظیم صفوف و توزیع مهر و زیرانداز به عهده ستاد نماز جمعه تهران با همکاری نیروی مقاومت بسیج بوده است. و تنها نیروی تشریفات ستاد بزرگداشت به تعداد اندک در ارتباط با هدایت میهمانان خارجی و سفر با آنها همکاری می‌نمایند و ستاد مسئولین در رابطه با کنترل ورود و خروج افراد در مراسم ندارد.

علیرغم اینکه در یکی دو هفته مانده به روز ۱۴ خرداد بسیاری از دوستان از بعضی مسایل

احتمالی نگران بودند و اظهار می‌داشتند که دستهایی در کار است که نگذارند جنابعالی سخنرانی کنید ولی اینجانب با خوش بینی و بر اساس روال و روابطی که در طول بیست سال گذشته در ستاد حاکم بوده است و بر اساس توافقات و هماهنگی‌هایی که در بالاترین سطوح با نهاد های مرجع و نماینده ویژه دولت و توافقاتی ستاد داشتیم به آنها اطمینان می‌دادم که چنین نخواهد شد. و جنابعالی نیز که یکی دو نوبت از فضای عمومی سوال فرمودید اظهار داشتیم که هیچ دلیل موجهی بر کارشکنی نمی‌بینم و بسیار از مواردی که ذکر شد و بسیار از موارد دیگر را حمل بر اتفاق و غیر عمدی تلقی کردم. زیرا در باورم نمی‌گنجید - و اکنون نیز نمی‌گنجد - که مهمترین مراسم نظام اسلامی به نام امام و در سالروز رحلت آن حضرت با حضور عالیترین مقامات نظام و اعضای بیت شریف امام به عنوان صاحبان عزا در مسیری غیر از نمایش عظمت اقتدار مردمی و وحدت و وفاداری مردم به آرمانهای امام و تجلیل از امام و بیعت با رهبری هزینه شود بخصوص اینکه امسال توافقات و اعلام شده بود که مراسم، مراسم نمایش وحدت و اقتدار مردمی نظام باشد و تمام دستگاه‌های مسئول مسائل مختلف مراسم نیز عضو ستاد بوده و متعهد به اجرا و تعقیب همین هدف بوده‌اند.

تیم تشریفات آقای رئیس جمهور چند روز قبل با آقای جوادی معاونت فرهنگی حرم جلسه هماهنگی برای تعیین و ساعت حضور ایشان در ۱۱ صبح روز ۱۴ خرداد و ایراد سخنرانی داشتند. و اینجانب موکداً از آقای جوادی خواستم که به آقایان اعلام کند که طبق برنامه مصوب ستاد مرکزی سخنرانی ریاست محترم جمهوری رأس ساعت ۱۱ به مدت نیم ساعت پیش بینی و برنامه‌ریزی شده است. از سوی دیگر با توافقی قبلی لیست مجریان و قاری قرآن و مداحان نیز در کمیته‌های ستاد نهایی شد و اسامی آنها برای ورود به جایگاه به مسئولین ذیربط ارائه گردید. لیکن قضیه اصلی از اینجا آغاز شد که صبح روز چهارده خرداد که طبق توافقی قبلی می‌بایست از ساعت ۸ صبح صحن مراسم به روی مردم باز شود از حدود ۶ صبح گروه‌هایی به صحن وارد می‌شوند و مستقر می‌گردند! متأسفانه آقای جوادی که بیست سال به عنوان رکن اصلی هماهنگی و ارتباط مجریان و مداحان مراسم بوده و حضور فعال در جایگاه داشتند از ساعت ۹ صبح تا حدود ۱۰/۳۰

پشت داربست‌ها منتظر ورود بودند و در نهایت با پیگیری اینجانب آقای جوادی و قاری قرآن و مداح تعیین شده از سوی ستاد برگزاری مراسم که از افراد شناخته شده و فارغ از گرایش‌های حساسیت‌برانگیز بودند حدود ساعت ۱۰:۳۰ اجازه ورود یافتند و البته مجری ستاد اجازه ورود نیافت و این در حالیست که قاری و مجری و مداحان تعیین شده از طرف ستاد نماز جمعه از قبل در جایگاه حضور داشتند فقط یکی از مداحان آنان به اشتباه از مسیری دیگر به محل پارکینگ زائران استانی راه یافته بود.

برنامه مراسم با کمی تأخیر از ۱۰/۳۰ صبح آغاز شد. همه ما منتظر بودیم که آقای رئیس‌جمهور قبل از ساعت ۱۱ حضور داشته باشند نهایتاً ایشان حدود ساعت ۱۱/۲۰ دقیقه به محل مراسم رسیدند و به جایگاه سخنرانی رفتند. با اینکه ۲۰ دقیقه از زمان مقرر تأخیر بوجود آمد به دوستان نماز جمعه گفتم برای اینکه مشکلی در برنامه پیش نیاید ما برنامه عزاداری بین دو سخنرانی را حذف می‌کنیم و آقای رئیس‌جمهور (حتی بیش از نیم ساعت که در برنامه پیش‌بینی شده بود) می‌تواند تا ساعت ۱۲ سخنرانی را ادامه دهند، بعد از ایشان سخنرانی جناب‌عالی بود. سخنرانی ایشان شروع شد. حقیر ۵ دقیقه قبل از ساعت ۱۲ در پشت پرده تریبون به جناب آقای شیرمردی رئیس ستاد نماز جمعه تهران و به مجری مراسم عرض کردم که یادداشت بدهید سخنرانی تا ساعت ۱۲ می‌باشد و شما ۵ دقیقه دیگر زمان دارید. یادداشت از طریق مجری به ایشان داده شد ولی سخنرانی ادامه یافت تا دو سه دقیقه بعد از ۱۲ مجدداً از مجری درخواست کردم بنویسد که وقت شما گذشته است. باز سخنرانی ادامه یافت. اینجانب محترمانه و در زمانی که فرصتی پیش آمد (هنگام تکبیر مردم) به ایشان عرض کردم وقت شما تمام است. اعتنا نفرمودند. پشت پرده نگاهم به نوشته جناب آقای نجار افتاد که ایشان علی‌رغم عمل جراحی سینوس‌ها و شرایط خاص بعد از عمل در جایگاه حضور داشتند که مرقوم می‌نمودند "جناب آقای رییس‌جمهور سخنرانی خود را تا ساعت ۱۲/۳۰ ادامه بدهید!!"

با این توصیف یقین کردم که بناست نگذارند جناب‌عالی سخنرانی کنید. همزمان که مجری یادداشت جناب آقای نجار را از سمت راست روی تریبون نهاد اینجانب از سمت چپ نامه را

برداشتم و برگشتم به جناب آقای نجار اعتراض کردم که شما چه هدفی از این کار دارید؟ آیا این احترام به امام و دودمان امام است. آیا این کار به وحدت جامعه کمک می‌کند؟ برگشتم کنار تریبون به آقای رئیس‌جمهور دو سه نوبت عرض کردم وقت شما تمام است که ایشان با اخلاق خاص خود جلوی انظار عمومی و رسانه‌ها تندی نمودند. و اظهار داشتند برو شما چکاره‌اید و به سخنان خود ادامه دادند. حجم یادداشت باقی مانده سخنرانی ایشان حاکی از آن بود که تا حدود ۱۲/۳۰ ادامه می‌دهند.

اینجانب از جهت اطلاع وضعیت پیش آمده به جنابعالی به اطاق مجاور آمدم دریافتیم که مقام معظم رهبری و رؤسای قوا و چند تن از شخصیت‌های روحانی و سیاسی کشور حضور دارند. پس از عرض ادب و ارادت خدمت مقام معظم رهبری، به آقای وحید عرض کردم برخلاف انتظار و برنامه‌های اعلام شده بناست که آقای رئیس‌جمهور تا زمان نماز به سخنان خود ادامه دهند. ایشان اظهار داشتند که با تذکر من قضیه حل نمی‌شود، به ناچار خدمت مقام معظم رهبری و در حضور میهمانان عرض کردم که ظاهراً بنابر اینست که نگذارند آقای حاج سید حسن آقا سخنرانی کنند که ایشان با قاطعیت فرمودند: "برای چه؟" حتماً باید ایشان سخنرانی کنند". تا آنجا که من می‌دانم پس از این مطلب نیز جنابعالی درخواست نمودید که با توجه به ضیق وقت سخنرانی نکنید که معظم له بر سخنرانی شما تأکید و به جناب آقای وحید نیز در این رابطه سفارشی داشته‌اند.

خلاصه بعد از این ماجراها جناب آقای رئیس‌جمهور تا حدود ساعت ۱۲/۱۵ به سخنرانی ادامه داده و با کمال تأسف در پایان سخنرانی خویش این مطلب را (که اعلان آن شأن و وظیفه مجری برنامه است) اعلام می‌نمایند که: اینک توجه شما را به سخنان رهبری جلب می‌کنم! جای تعجب اینکه پس از سخنرانی نیز اینجانب را مورد خطاب و عتاب قرار داده که شما چکاره‌اید و به چه حقی به من یادداشت می‌دهید من رئیس‌جمهور این ملت هستم. و جناب آقای نجار نیز با تکیه بر اینکه ایشان ۲۵ میلیون رأی دارند کسی حق محدود کردن سخنرانی وی را ندارد مطالبی را بیان کردند. حال چه کسی است که نداند در تمام دنیا و در تمام مناسبت‌های رسمی داخلی و

بین‌المللی تنظیم برنامه یک همایش و تعیین وقت سخنرانی ولو بالاترین مقام، تابع برنامه‌ریزی قبلی توسط نهاد مسئول همایش است و برای رعایت نظم برنامه‌ها، آخرین زمان باقیمانده از برنامه و یا پایان برنامه را طی یادداشت به سخنران یادآور می‌شوند. و این نه تنها برخلاف اخلاق دیپلماسی و نادیده گرفتن شأن سخنران نیست بلکه نشان‌دهنده نظم برنامه و شأن شرکت‌کنندگان در آن است خصوصاً آنکه نظم یکی از سفارشات مؤکد اسلام و وصایای امیر مؤمنان و از نکات برجسته سیره امام خمینی است که این مراسم بیاد او و در حرم او آنهم با اعلانهای مکرر قبلی برنامه‌ها بوده است و رعایت حدود تعهدات و مقررات از مجریان عالی قانون بیش از دیگران مورد انتظار است. و شأن مردم بزرگواری که در آن گرمای ظهر در صحن و اطراف آن حضور داشتند ایجاب می‌کرد که مسئولین برنامه، نظم آنچه را که بر اساس آن مردم را دعوت کرده بودند رعایت کنند. اصولاً در کشور ما رسم است که در یک همایش ملی، اسلامی یک شخصیت والا در افتتاحیه و یک شخصیت والا در اختتامیه و شخصیت یا شخصیت‌های دیگر در بین افتتاح و اختتام سخنرانی کنند پس ضرورتی ندارد که افراد برای اثبات شان و دیپلماسی خود از هر طریق و هر وسیله ولو با نقض همه برنامه‌ریزیهای انجام یافته و تغییر برنامه‌ها استفاده کنند و همین امر بستر تشدید آن صحنه‌های دور از انتظار در برنامه بعد را فراهم سازد. اگر بحث رعایت شئون و آداب است آیا اخلاق اسلامی و آداب جمعی و ایرانی ایجاب نمی‌کرد که در این جلسه که بمناسبت سالگرد رحلت امام برگزار شده است جناب آقای رییس‌جمهور برای یکبار و در حد یک جمله کوتاه به صاحبان اصلی عزا در این مراسم که اهل بیت امام هستند و اکثریت آنها در این جلسه حاضر بودند تسلیت بگویند؟ آیا فقط باید شأن ایشان حفظ شود آنهم به بهای برهم زدن برنامه‌های دیگر و نظم آن و بی‌حرمتی به شئون دیگران! اکنون با توجه به این گزارش اجمالی که در آن از ذکر ناگفته‌های دیگری که مکتوب نمودن آنها صلاح نمی‌دانم چند نکته حائز اهمیت دیگر را عرض می‌کنم:

۱- آیا چنین مراسم با عظمت و با شکوهی که ثمره عشق مردم به امام و تلاش شبانه‌روزی هزاران نفر در ستادهای مرکزی و استانی بوده است و می‌بایست نماد وحدت و همدلی همگان

باشد و به نام امام و ولایت و نماز جمعه مزین شده است سزاوار یک چنین بداخلاقی‌ها و به دنبال آن حرمت‌شکنی‌ها بود؟ و کدام دستاورد مهم دیگر این مراسم است که بتواند جبران‌کننده سنت زشتی باشد که با کمال تأسف عده‌ای آنرا در زمان سخنرانی بعد از شما رقم زدند.

۲- می‌دانید که عهده‌دار ثبت نام زائران سراسر کشور و استان تهران و اعزام و اسکان و تغذیه آنان سازمان نیروی مقاومت بسیج بوده است و من سوگند می‌خورم که اکثریت قریب به اتفاق آنان که سالهاست این مسئولیت سنگین را به شایستگی انجام داده‌اند مشتاق شنیدن سخنان و دیدن چهره شما بوده‌اند لذا با اطمینان می‌گویم نه بسیجیان عزیز و نه زائران محترم هیچکدام راضی به این رفتار ناپسند گروه خودسر زائرنا نبوده‌اند و ساحت امام دوستان از این گونه اعمال منزّه است و باید خون دل خورد و دم فرو بست.

۳- جنابعالی می‌دانید دهها هزار نفر نیروی امنیتی و اطلاعاتی و انتظامی عاشقانه در این مراسم خدمت می‌نمایند و علیرغم تهدیدات و خطرات بزرگ، مراسم سالگرد امام بیاری خداوند با هیچ حادثه سوءامنیتی مواجه نبوده است و امسال نیز نظم خاصی در تعیین حلقه‌های امنیتی و اجرای ترافیک و راهنمایی زائران برقرار بود اما چه شد که در صحن اصلی مراسم که بیشترین دغدغه نظم و آرامش وجود داشت گروهی به خود اجازه دهند که تصویر نادرستی از عملکرد نیروها در اذهان عمومی برجای بماند. اینکه به جنابعالی یا اهل بیت امام اهانت شود یک بحث مهم است اما اینکه در مقابل دیدگان جهانیان ناتوانی نیروها در ایجاد نظم و آرامش به نمایش درآید بحث مهم دیگری است. آیا این زنگ خطری برای کل نظام و اعتبار نظام نیست؟ آیا بعد از این، مراسم ملی و اسلامی و وحدت بخش ما رو به سردی و تعطیلی نمی‌گذارد؟

اگر مسئولیت این گروه اندک را کسی به عهده نمی‌گیرد چرا از شناسایی آنان و اهمه می‌شود. در حوادث یکسال اخیر بسیاری از افراد از طریق تصاویر تلفن همراه و غیره شناسایی و دستگیر شده‌اند اما این گروه که بدون نقاب و در فاصله دو متری دهها دوربین پر قدرت و فیلم‌برداری صدا و سیما و خبرنگاران بودند و از اول تا آخر سخنرانی جنابعالی جست و خیز و میاهو می‌کردند و برنامه‌ای بدین عظمت را در بیش از ۱۰۰ هزار نفر جهانگرد آنگونه مشوه جلوه دادند، قابل

شناسایی نیستند؟

بحث بسیار مضحک و شرم‌آوری را بعضی‌ها طرح کرده‌اند که "ستاد کارت‌ها را توزیع می‌کند" (پس خودشان جوابگو باشند)! آری ستاد کارت میهمانان را صادر و توزیع می‌کند اما آیا اینها با کارت ستاد آمده‌اند؟ در این صورت چون تمام کارتهای ستاد دارای کد رهگیری و با نام افراد و ارگانهاست چه خوب است که این گروه چند صد نفری را شناسایی و با اسم و رسم و تصویر به مردم معرفی کنند. در هر حال نیروهای اطلاعاتی کشور نباید از کنار این قضیه براحتی بگذرند.

۴- شاید برای جنابعالی و بعضی افراد دیگر تعجب آور بود که چرا من دو روز به مراسم و خصوصاً روز ۱۴ خرداد اینقدر تأکید داشتم که براساس برنامه اعلام شده ستاد عمل شود و نظم برنامه بهم نخورد و رئیس جمهور فرصت سخنرانی برای شما بگذارد. زیرا برنامه‌های فراوان حسینه جماران در حساسترین شرایط انقلاب در زمان امام و تجربه ۲۰ ساله مراسم که به صورت مطلوب برگزار شده بود به ما آموخته بود که هرگونه بی‌نظمی در برنامه‌ها و لغو و تغییر آنها خصوصاً با توجه به حساسیتهای کنونی التهاب آور خواهد شد. پرواضح است ستادی که بیست سال برنامه‌ریز مراسم بوده و همگان به تصمیمات آن احترام گذاشته‌اند نباید اجازه دهد که یکی از سه برنامه اصلی آن مورد خدشه و تخریب قرار گیرد و ثانیاً برای من که از بدو ورود امام به ایران عزیز در خدمت و کنار امام بوده‌ام و شما و برادران عزیزتان حضرات حجج اسلام آقای سید یاسر خمینی و آقای سید علی خمینی را همواره در آغوش پر مهر امام یافته‌ام که آن مرد الهی و عارف واصل و حکیم دوراندیش شما را از دل و جان دوست می‌داشت و لحظه‌ای نگاه پر عطف و دعای خیرش از شما دور نمی‌گردید و از دید ما و نزدیکان امام در همان زمان با توجه به پیش‌بینیها و هشدارهایی که امام نسبت به قوی بودن احتمال برخوردهای ناروا نسبت به یادگار و منسویین پس از مرگ خود داشته‌اند و با علم به اینکه این محبت و علاقه که در انظار و حتی در نوشته‌ها ابراز می‌شد تنها به دلیل علقه نسبی نبوده است بلکه تذکری عالمانه برای دوران بعد و آیندگان است.

بسیار سنگین و ناباورانه بود که عده‌ای تمام همت خود را صرف جلوگیری از برنامه

سخنرانی شما نمایند. حال سؤال اساسی این است که دست آورد این کار برای نظام چیست؟ آیا این هنر نظام است که ما مراسمی را برپا کنیم و صدها هزار جمعیت را از سراسر کشور و از برخی نقاط دنیا در حرم فرابخوانیم اما به واسطه زمینه‌هایی که عرض کردم و به دنبال آن عملکرد جاهلانه عده‌ای قلیل به گونه‌ای تفسیر و حتی با کمال تأسف در برخی روزنامه‌های رسمی تحلیل شود که اهل بیت امام هم جزء مخالفین هستند؟! در حالی که من با تمام وجود می‌گویم که نزدیک‌ترین، دلسوزترین افراد به امام، به نظام، به ولایت، به مردم و به قانون اساسی شما می‌باشید نه مدعیان طماع دروغگو، نه آنها که کمر به هدم همه ارزش‌ها و دستاوردها و داشته‌های انقلاب بسته‌اند و برایشان وحدت و اخلاق و انسانیت معنایی ندارد و اکنون که انزجار عمومی از این حرمت‌شکنی فراگیر شده است به هر ترفندی برای پاک کردن این لکه ننگ تاریخی دست می‌زنند. بگذرم و این گزارش دردآلود را با نوشتن شعری از امام خمینی که مضمون آن دعا در حق پدر بزرگوارتان و مادر مکرمه و شما و اخوان معظم است، خاطر مالمال از غم و شکایت و اندوه و اعتراض خود را تسلی بخشم. انشاءالله نفس گرم امام و دعایش با مرور این شعر زخم دلتان را التیام بخشد.

احمد است از محمد مختار که حمیدش نگاهدار بود
فاطی از عرش بطن فاطمه است فاطر آسمانش یار بود
حسن این میوه درخت حسن حسنش یار پایدار بود
یاسر از آل پاک سبطین است سر احسان ورا نثار بود
علی از بوستان آل علی است علی عالیش شعار بود
پنج تن از سلاله احمد شافع جمله هشت و چار بود

(دیوان اشعار امام خمینی)

محمد علی انصاری

۸۹/۳/۱۷